

## UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach jest wydawane na podstawie art. 95a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.). Mimo uchylecia ww. przepisu ustawy, rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”, pozostaje w mocy i może być nowelizowane na podstawie art. 365 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.).

Głównym celem projektowanej nowelizacji jest podwyższenie standardów bezpieczeństwa w jednostkach systemu oświaty – publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach w stosunków do dzieci, uczniów i wychowanków oraz pracowników tych jednostek.

Z raportu Najwyższej Izby Kontroli z 2021 r. wynika, że „brak planów ewakuacyjnych” skutkuje „niebezpieczeństwem dla życia”, stąd istnieje potrzeba podniesienia przez uczniów, rodziców uczniów oraz pracowników szkoły lub placówki poziomu znajomości procedur zachowania się w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła również uwagę, że „warunkiem zapewnienia realnego bezpieczeństwa w szkołach jest nie tylko posiadanie procedur, ale przede wszystkim praktyczne przygotowanie pracowników szkół i uczniów do ich stosowania.”.

Do szkół i placówek każdego roku szkolnego zaczynają uczęszczać nowi uczniowie, a także pracownicy. Osoby te dopiero poznają topografię budynku i obowiązujące w nim procedury bezpieczeństwa. Wyznaczenie 3-miesięcznego terminu na zapoznanie uczniów i pracowników szkoły lub placówki z planem ewakuacji umożliwi jak najszybsze przekazanie informacji, które szczególnie w przypadku nowych osób, mogą umożliwić właściwe reagowanie w sytuacji potencjalnego zagrożenia. Znajomość dróg ewakuacyjnych, rozmieszczenia wyjść awaryjnych oraz zasad zachowania się w sytuacji alarmowej pozwala na przeprowadzenie akcji ratunkowej w sposób sprawny, zorganizowany i bezpieczny. Jednocześnie, wskazany termin jest spójny z regulacją przewidzianą w § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822, z późn. zm.), zgodnie

z którym „W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać – co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.”. We wspomnianym 3-miesięcznym terminie uczniowie i pracownicy szkoły i placówki będą mieli możliwość zapoznania się zarówno z teorią, jak i praktyką w zakresie właściwego reagowania w sytuacji potencjalnego zagrożenia.

Dodatkowo umieszczenie w widocznym miejscu w szkole lub placówce informacji o numerach alarmowych przyczyni się do utrwalenia tej informacji wśród uczniów i pracowników szkoły lub placówki. Jest to również wiedza niezbędna z perspektywy prawidłowych nawyków w zakresie działań w chwili zagrożenia życia lub zdrowia.

Zapoznanie uczniów i pracowników szkoły lub placówki ze sposobami zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia jest czynnością istotną z perspektywy prawidłowego wyrobienia właściwych nawyków w zakresie postępowania na wypadek zagrożeń. Wypracowane sposoby zachowania się są niezbędne do prawidłowego reagowania na zagrożenie – ostrzeżenia innych, przedostania się do bezpiecznego miejsca, zachowanie spokoju. Zobowiązanie do rozpowszechniania przez dyrektora szkoły lub placówki i korzystania wyłącznie z oficjalnych serwisów informacyjnych oraz materiałów przygotowanych przez organy lub podmioty ochrony ludności ma kluczowe znaczenie dla ujednolicenia procedur oraz wyeliminowania potencjalnej dezinformacji. Uczniowie, rodzice i nauczyciele otrzymują dokładnie te same, sprawdzone wzorce postępowania np. zasady ewakuacji i schronienia.

Planowanie i organizowanie, we współpracy z organem prowadzącym szkołę lub placówkę, co najmniej dwa razy w roku szkolnym szkolenia i ćwiczenia praktycznego przygotowujących uczniów i pracowników szkoły do właściwego zachowania się w sytuacjach wystąpienia różnych zagrożeń bezpieczeństwa życia i zdrowia na terenie szkoły lub placówki jest niezbędne w związku z potrzebą wyrobienia prawidłowych nawyków postępowania na wypadek wystąpienia ww. zagrożeń. Proponowane, co najmniej dwukrotne w ciągu roku szkolnego, zorganizowanie szkolenia i praktycznych ćwiczeń pozwoli utrwalić zdobytą wiedzę. Dodatkowo umożliwi zweryfikowanie wyciągniętych wniosków z pierwszych ćwiczeń oraz ewentualne dostosowanie procedur do zmieniających się warunków. Warto również przy okazji

omawiania wprowadzenia tej zmiany podkreślić, że samo zapoznanie społeczności szkolnej z instrukcjami (procedurami) nie gwarantuje właściwej reakcji w warunkach wystąpienia realnego zagrożenia. Dopiero ćwiczenia praktyczne pozwalają zredukować poziom stresu, skrócić czas reakcji oraz wypracować schematy działania, które w przypadku wystąpienia realnego zagrożenia mogą uratować zdrowie i życie ludzkie. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania umożliwi również szkołom i placówkom przygotowanie się na szerokie spektrum sytuacji kryzysowych, które dotyczą nas w obecnym świecie, takich jak m.in. incydenty związane z naruszeniem bezpieczeństwa fizycznego przez osoby trzecie czy anomalie pogodowe. Przećwiczenie różnych scenariuszy wzmocni odporność szkół i placówek na groźne sytuacje i ukształtuje prawidłowe wzorce postępowania, niezbędne do zastosowania w chwilach zagrożeń.

Wprowadzenie obowiązku informowania przez dyrektora uczniów i pracowników szkoły lub placówki o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony i punktów schronienia w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907, z późn. zm.) jest niezbędne do tego, aby natychmiast po zaistnieniu zagrożenia życia i zdrowia uczniowie i pracownicy szkoły lub placówki nie mieli żadnych wątpliwości co do miejsca, do którego powinni się przedostać w chwili jego wystąpienia. Kluczowym elementem regulacji jest wymóg działania w porozumieniu z właściwym miejscowo organem ochrony ludności. Gwarantuje to, że przekazywane informacje będą aktualne, zweryfikowane i zgodne z oficjalnymi planami zarządzania kryzysowego oraz obrony cywilnej danego regionu. W warunkach wystąpienia realnego zagrożenia, jak klęski żywiołowe, ataki o charakterze terrorystycznym czy działania wojenne, o życiu i zdrowiu ludzi decyduje czas reakcji oraz znajomość procedur. Szkoły i placówki oświatowe są miejscami szczególnej koncentracji dzieci i młodzieży, którzy wymagają zorganizowanej opieki i jasnych wytycznych. Świadomość tego, gdzie znajdują się najbliższe schrony lub miejsca schronienia, redukuje panikę i pozwala na sprawną, ewakuację, ale ma również charakter edukacyjno-prewencyjny.

Proponuje się, aby przepisy projektowanego rozporządzenia weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawiania właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2026 r. poz. 300) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.